СВОБОДА

УКРАЇНСЬКИЙ ДНЕВНИК

УРАДОВИЙ ОРГАН ЗАПОМОГОВОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ УКРАЇНСЬКИХ НАРОДНІХ СОЮЗ В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ АМЕРИКИ.

SVOBODA

UKRAINIAN DAILY

OFFICIAL ORGAN OF THE UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION, Inc.

ТРИ ЦЕНТИ. РІК XXXIV. Ч. 250. Джерзи Сити, Н. Дж., середа, 27. жовтня, 1926.

FOR. RROT. No. 250. Jersey City, N. J., Wednesday, October 27. 1926. THREE CENTS

СУД ПРИЗНАЄ ПРЕЗИДЕНТОВІ ПРАВО ВІДПРАВЛЯТИ ІМЕНОВАНИХ УРЯДНИКІВ

ВАШИНГТОН, 25. жовтня. — Найвисший суд Злучених Держав розглядав нині позов орегонського постместера Майерса, який позивав начальника держави за відправленне його без відомости сенату. Справа почалася ще за президента Вилсона, котрий відправив Майерса, а ходило в ній о те, чи має президент право відправляти іменованих урядників без згоди сенату.

Найвисший Суд не дійшов до однодумної згоди в сій справі, але розділився в своїй думці. Більшість, зложена з 6 суддів, заявилася за признанням президентови Злучених Держав права відправляти урядників без згоди сенату. Меншість, зложена з трох суддів, заявилася проти такого розуміння американської конституції, а суддя Мекрейнолдс заявив, що того рода рішенне є революційне, бо розтягає права президента.

СОТКА ЛЮДИЙ ПОГИБЛА НА МОРЮ.

ГЕМИЛТОН, Бермуда, 25. жовтня. — Буря, що навістила Кубу минувшої пятниці, забрала на самому морю коло сотки людий.

В В Ст. Джорджиз висаджено на беріг 12 моряків зі залоги британського тягарового корабля Іствей, який виратував корабель Лусилайн. Іствей потонув серед бурі. Скільки людий згинуло на ньому, покищо невідомо.

На допомогу кораблеви Іствей поспішив наперед парохід Фор Ст. Джорджес, але на домаганне пів тисячки пасажирів мусів покидати ратуванне, признавши ратунок власних пасажирів більше важною річчю.

ВЕЛИКА БУРЯ В СЕРЕДНО-АТЛЯНТИЦЬКИХ СТЕЙТАХ.

НЮ ЙОРК, 25. жовтня. — Сильна буря навістила нині коло 10. години рано середно-атлантійські стейти.

Буря наробила великої шкоди. В кількох місцевостях Пенсильвенії, Нью Йорку й Ню Джерзі вітер познимав дахи з домів, лишаючи людий бездомними. В Гомстеді вітер звалив дерево на переходячу вулицею женщину й вбив її на місци. В Ню Йорку згинуло від бурі 3 людий.

Буря загнала коло Ервингтона корабель Г. Ф. Брейдл. З його залоги потонуло 2 людий; решту виратувано.

КЛОПОТИ РУМУНСЬКОЇ КОРОЛЕВОЇ В ДОРОЗІ.

НЮ ЙОРК, 25. жовтня. — В газетах появилися чутки, що румунський король Фердинанд відзвикав свою жінку з Америки та казав їй зараз вертатися домів. Королева видала про сю чутку заяву, що її пустили злобні радикали.

Заряд нюйорського готелю Амбасадор обчисляє, що королева дала готелевій службі „тип"-ів на 2 тисячі долярів.

Ходять чутки, що королева казала собі заплатити за свою промову на радіо, які вона з обуреннем заперечує.

БУДУТЬ ВЕСТИ ЩЕ ОДИН ПРОЦЕС ПРОТИ МІНІСТРІВ.

ВАШИНГТОН, 25. жовтня. — Овен Робертс, адвокат федерального уряду для нафтових справ, заявив, що федеральна прокураторія й він будуть старатися довести до другого процесу проти Фола, бувшого міністра внутрішних справ у кабінеті Гардинга, та Доені, нафтового магната з Каліфорнії, за обманюванне уряду.

НАШЛИ ВКРАДЕНИЙ СКАРБ.

ПИТСБУРГ, 25. жовтня. — Уряд заявляє, що йому вдалося найти майже всі гроші, які були скрадені з юнійного банку Бродергуд Сейвингс енд Трост Ко.

Найдено досі 289,000 долярів, а бракує ще 30,500 долярів. Були вони закопані в земли Чарлзом Непом, продавцем бондів. Поліція арештувала вже його спільника Едварда Гудфелов.

ОСЯГ 64-ЛІТНОГО ЛЕТУНА.

МИЧЕЛ ФІЛД, Лонг Айленд, 25. жовтня. — Джеймс Монті, 64-літний летун, перелетів американську сушу впоперек на військовім літаку, серед небувалих пригод. Два дні тому в Сан Антонію, в стейті Техасі, ударився його літак з автомобілем. Монті вийшов з пригоди з двома зломаними ребрами та зломаною ключицею. Його відставлено до шпиталю, але Монті вийшов сейчас зі шпиталю й полетів у дальшу дорогу.

СУД ПРИЗНАЄ СТРАЙК ЗА НЕЗАПЛАЧЕНИЙ ЗАРІБОК НЕПРАВНИМ.

ВАШИНГТОН, 25. жовтня. — Найвисший суд Злучених Держав видав нині рішенне, що юнія не має права викликати страйку своїх членів, щоби добитися незаплачених заробків.

Справу вирішив передтим стейтовий суд в Канзасі на позов майнерів вугля, яких викликала на страйк майнерська юнія, щоби примусити вуглеве підприємство заплатити 180 долярів, які підприємство не заплатило майнерови Мишешові. Компанія не хотіла платити робітникови вищої заплати на тій основі, що він не має ще 19 літ віку. Робітник домагався вищої заплати, предкладаючи докази, що він має вже 19 літ, як йому компанія платила заплату як малолітному.

ДЕНЬ ПЕРШОГО ЛИСТОПАДА

ЦЕ ВЕЛИКЕ НАЦІОНАЛЬНЕ СВЯТО. ЦЕ ПАМЯТЬ ПРО ТУ РАДІСНУ І ЩАСЛИВУ ХВИЛЮ, КОЛИ ВІДРОДИЛАСЯ НА ЗАХІДНО-УКРАЇНСЬКИХ ЗЕМЛЯХ УКРАЇНСЬКА ДЕРЖАВА.

ЦІЛИЙ МІСЯЦЬ ЛИСТОПАД ПРИЗНАЧЕНИЙ ДЛЯ ВІДЗНАЧЕННЯ ТОЇ ПАМЯТИ, А КОЖДА УКРАЇНСЬКА ГРОМАДА, ПАМЯТАЮЧИ НА ЦЕ, ЗБИРАЄ З НАГОДИ ЦЕГО СВЯТА ЖЕРТВИ НА ДАЛЬШУ БОРОТЬБУ, НА ІНВАЛІДІВ І НА ПОЛІТИЧНИХ ВЯЗНІВ ТА ПЕРЕСИЛАЄ ІХ ДО КРАЮ ЧЕРЕЗ:

OBYEDNANYE, P. O. BOX 411, PHILADELPHIA, PA

НА ДОПОМОГУ ПОТЕРПІВШИМ НА КУБІ.

ВАШИНГТОН, 24. жовтня.— Американський Червоний Хрест вислав дальших $75,000 як поміч для нещасних жертв гураґану. Разом вислало $100,000.

Послідні обчислення подають, що наслідком гураґану стратило життя 600 людей а 5,000 потерпіли менші або більші тілесні ушкодження. Маса людей опинилося на вулиці без средств до життя. Годують їх з кухонь, які возять по вулицях. На допомогу для тих нещасних зібрано досі $5,000,000.

МАШИНОВІ КРІСИ В РУКАХ РОЗБІЙНИКІВ.

Що між розбишаками і поліцією в Шикаго панують приязні взаемини, се вже було давно відомо, однакож перша публична демонстрація сего відбулася доперва 20. вересня. Поліційний віз з Шикаго з великим дзвоном а боку провадив тоді і набіг розбишак на восьмох автомобілях на иншу банду злочинців на передмістю Сісеро. Напасники були узброєні в машинові кріси і вистрілами з машинових крісів обсипали фронт нового салюну, який отворив відомий з подібної стрілянини в минувшім квітни Італіянин Капоні. Капоні втік задними дверми салюну і встерігся покалічень. Зате два прохожі були легко ранені. Поліція пояснює, що напад на салюн Капоня був одною з призвак війни розбишаків Айришів з розбишаками Італіянами. Цікаво лише, як розбишаки дістали для замасковання свого нападу поліційний віз.

АВТОМОБІЛІСТ СТРАТИВ ГОЛОВУ.

Один автомобіліст в Дітройт стратив голову в повнім значінню того слова. Автомобілеви щось сталося підчас того, як він їхав вулицею. Автомобіль їхав трохи вулицею зигзаковато, відтак вискочив на хідник, розбив стіну з цегли і спинився кільказ кроків від бари бутлегерського салюну. Перезіджаючому автомобілістови стіна зірвала голову і коли автомобіль спинився, автомобіліст без голови держав ще стерно автомобіля.

ДІСТАВ ТРИ РОКИ ЗА КРАДЖ ГРОШЕЙ З ЛИСТА.

Вілям Джонс, почтар з Гемілтон, Онт., зістав засуджений на три роки вязниці за те, що викрав з листа три доляри.

ВОЛЯ НЕ ВИЙШЛА СЛОНОВИ НА ЗДОРОВЛЯ.

Воля не вийшла на здоровля одному зі слонів, що втікли з цирку в Кренбрук, Б. К. По одному місяцеви мандрования по лісах Брітіш Коломбії один зі слонів-втікачів дався 8. вересня зловити Індіянам. Була се самиця, котру називали Миртл. Втікачка була одначе в ослабленім стані. Показалося, що вона хора на запалення легких. А що недуга не була легка, на те доказом послужила смерть слоніхи в два дні пізнійше. Рішено її й похоронити в тих лісах, по котрих через місяць блукала. Про ще одного слона, який також втік з цирку, нема вже пару днів ніякої вісти. Він був наймолодший і найменший з усіх втікачів.

РІДКИЙ НЕКРОЛЬОГ.

Неодин з нас бажавби собі (навіть коли не думає „війти на пєй") діждатись такої посмертної згадки як пес, що вмер в будинку Ліги Націй у Женеві. Вся европейська преса присвячує йому теплий спомин: був це чудовий „бернардин", який не хотів покинути готелю, коли туди спровадилась Ліга Націй. Його проганяли силою, він уперто вертався. Хто його там залишив — невідомо. Називався, як личить готелевій собаці, Брістоль. Про його завзяте прив'язанне до місця повідомлено президію Ліги Націй і ця доручила вписати його на листу постійних членів цієї інституції. 50 націй світа затверджувало що року бюджет, призначений на утримання Брістоля: 365 франків, себто франка денно. Він одержав почесну назву „пса Ліги Націй" і був під спеціяльною опікою 200 стенотипісток, що вештаючись по коридорах Ліги Націй, пестили його та годували цукром і шоколядою. Ці солодощі були, причиною його хуткої смерти. Історія життя „Брістоля" повна „моральної науки": хто хоче здобути собі права осідку в Лізі Націй, нехай туди влізе і не дасть себе викинути на вулицю, нехай туди влізе і не дасть себе викинути на хідник, нехай туди влізе і не дасть себе викинути на вулицю, що великоканське життя під її крилами підриває організм.

ВАСИЛЯ ГУЦУЛА ВБИЛИ.

Василь Гунул, літ 40, склепар у східній части міста Монтреалу (Канада); вмер у тамошнім шпитали від ран, завданих йому в голову й инші части тіла, в часі бійки, яка відбулася в його склепі 9. вересня, по півночі. Двох чоловіків заарештовано.

АРХИЕПИСКОП МЕТЕСОН „ПОПРАВЛЯЄ".

Канадійський примас англіканської церкви, С. П. Метесон, виголосив з нагоди синоду англіканської церкви в Ріджайні 20. вересня промову, яка мабуть мала загладити неприємне враженя, викликане промовою лондонського епископа Вінінгтона-Інграма. Архиепископ Метесон признав, що іміґранти з инших країв, ніж Велика Британія, є льояльні і пожадні, однакож все таки треба для Канади більшости поселенців з Великої Британії.

НАСЛІДКИ ЗАКЛАДУ, ЩО ДЕМПСІ ВИГРАЄ.

Шеф огневої сторожі Вілям Томпсон із Ст. Боніфес (Канада) був такий певний, що Демпсі виграє в боротьбі з Тоніем, що пішов в заклад з двома фаєрменами. Демпсі програв і тай програв Томпсон. Наслідок сего оглядали мешканці Ст. Боніфесу в суботу 25 вересня. Відповідно до одного закладу шеф огневої сторожі обвіз свого противника, що важив 200 фунтів, на тачках вулицями міста. За ним бігало кількасот розвеселених дітей і їхав ряд автомобілів, що свистали та дзвонили, притягаючи до видовища увагу всіх живих в околиці. Другий заклад шефа огневої сторожі є, що через слідуючих два місяці не сміє діткнутися бритвою ні ножицями своїх вусів.

БАНДИТИЗМ У ГАЛИЧИНІ.

Між Жовквою і Висоцькою Волею на селянина напали бандити в масках і ограбили його. — Трох бандитів з любачівського повіту стають перед львівським судом присяжних, обвинувачені у нападі на приходство Старе Село (Равщина) і пароха о. Гуру.—У Смольниці (Старосамбірщина) невідомі справники вбили купця Вольфа.

ЗНОВУ ПОЛІЦИЙНА МАСАКРА У ЛЬВОВІ.

Станіслав Вальчик, замешкалий у Львові, вул. Куркова, будучи свідком якоїсь авантури в реставрації, зголосився добровільно в IV. комісаріяті з метою зложити зізнання. Урядуючий в комісаріяті пшодовінік не тільки не вислухав Вальчика, але збив його так сильно, що розбив йому голову, з якої полилася потоком кров. До жертви поліційної масакри треба було взивати Ратункове Поготівля.

ПІЛСУДСКІ ХОЧЕ СТАТИ ПОЛЬСЬКИМ КОРОЛЕМ

ВАРШАВА, 25. жовтня. — По цілім місті поширилася чутка, що Пілсудскі хоче стати королем Польщі. Вістка та обхопила сейчас цілу Польщу. Звязана вона з тим, що Пілсудскі вибрався в товаристві запеклих монархістів на банкет до князя Радзівілла, який походить з старого литовсько-королівського роду і є найбільшим земельним власником в Польщі. Польська преса підносить, що маршалок відкинув президентуру, але зробив собі за те фактичним диктатором і премієром Польщі, а тепер посягає по те, що йому приповіла колись циганка, коли казала, що він стане королем.

Ліві польські партії знова запевняють, що маршалок хоче тепер збудувати сильну правицю і тому зійшовся з монархістами як крайно правими. А поїхав він до маєтків Радзівілла, щоби почтити память того з їх родини, який згинув в 1920 р. в боротьбі з большевиками.

Та це не дасться заперечити, що на банкеті в Радзівілла буде сама найвпливовіша і найбогатша польська шляхта, яка не мала би нічого проти цего, щоби Пілсудского огологсити королем, коби тільки був в Польщі король.

ЗОЛОТА ВАЛЮТА В БЕЛЬҐІЇ.

БРУКСЕЛЯ, 25. жовтня. — Заведено сталу валюту і нову монетну одиницю, що зветься бельга. Курс бельги виносить: 7.20 за $1, а 35 за фунт стерлінґів. Бельгу будуть вживати головно для потреб в заграничній торговлі.

Заразом оголошено, що Бельгія одержала з боку Англії позичку в сумі $100,000,000, платну по 30 роках. Процент від позички буде виносити по 7% річно.

ПРИНЦЕЗНА ПОЧИНАЄ ЗАРОБЛЯТИ НА ХЛІБ.

БЕРЛІН, 25. жовтня. — Принцезна Софія Шарльотта, яка розвелася недавно тому з своїм чоловіком, який є другим сином б. кайзера, відчинила в Потсдамі склеп, в якім виставляє стіяний папір на продаж, прикрашений рідкими малюнками її власної роботи. Кажуть, що вона вже від давна приготовлялася до розводу і працювала в тім напрямі, щоби бути самостійною і заробляти самій на життя.

ЗІЗДЖАЮТЬСЯ ДОСЛІДНИКИ ПІВНІЧНОГО БІГУНА.

БЕРЛІН, 25. жовтня. — Закинувши всяку національну ненависть зідуться до Верлина дослідники північного бігуна з всіх країв, щоби відбути спільну параду, як розслідити північний бігун. Конференція буде тревати від 9. до 12. листопада, а возьмуть в ній участь між иншими Фріджоф Нансен, Амундсен і Нобіле. Між иншим будуть вони оглядати будову нового Цепеліна, який буде призначений до обсервацій над північним бігуном.

ПРАВИТЕЛЬСТВО ВМИВАЄ РУКИ ВІД СТРАЙКУ.

ЛОНДОН, 25. жовтня. — Премієр Болдвин заявив, що всі заходи уряду в справі закінчення і злагоди вуглевого страйку були безуспішні, Супроти цего уряд не буде довше цею справою займатися, а полишить її самим спорючим сторонам. Цю заяву Болдвина приняла опозиція з криком, до якого приєднався Лойд Джордж.

ДЕ ПОХОВАНА КЛЄОПАТРА.

ПАРИЖ, 25. жовтня. — Учені і артисти Парижа твердять, що мумія славної зі своєї краси єгипетської королеви Клєопатри похована в Парижі. Привіз її з Єгипту Наполеон і зложив в національній библіотеці. Підчас прусько-французької війни сховали тут мумію враз з другими до пивниці, щоби заховати її перед гранатами. Коли її винайшли, вона вже була надпсута і її поховано під библіотекою.

Єгиптольоги знова подають, що властива мумія Клєопатри таки спочивае десь над Нілем, але її ще не викрито.

КЛОПОТИ З НОВИМ СУПРУЖИМ ЗАКОНОМ В ТУРЕЧЧИНІ.

КОНСТАНТИНОПОЛЬ, 25. жовтня. — Недавно тому одружилося двох чужинців з Туркинями і тепер ніхто не знає, чи це подруже є важне, бо новий супружий закон Меелле не вирішив тої квестії, чи може чужинець женитися з Туркинею.

ТУРЕЧЧИНА МОДЕРНІЗУЄТЬСЯ.

ЖЕНЕВА, 25. жовтня. — Магмед Ессад Бей, турецький міністер справедливости, подає, що Туреччина вибирає все те, що є найкраще з західній цивілізації і переносить на турецький ґрунт. І так перебрала вона швайцарський цивільний кодекс, італійський карний кодекс, а від Німеччини перебрала вона торговельне право. Він заперечив поголоскам, будто би по турецьких гаремах в Туреччині передержувано тисячі християнських дівчат. Це неправдиве вже з тої точки, що тепер нема взагалі ніяких гаремів в Туреччині.

ДОМІНІ ОБГОВОРЮЮТЬ ЗАГРАНИЧНУ ПОЛІТИКУ.

ЛОНДОН, 25. жовтня. — Премієр Болдвин представив делегатам імперіяльної конференції заграничну політику Великої Британії. Дискусія відбувалася в секреті.

З нарад виходить, що премієр Полуденної Африки Герцог висказав свої домагання в справі поширення прав доміній в дуже загальній формі та що ту загальну форму піддержує рівнож і Канада, яка одначе противна великим змінам. Канада хоче мати свого самостійного заступника в Вашингтоні і о це їй найбільше ходить.

Кортоталте з нагоди! Кортоталте з нагоди!

ТЕПЕР БЕЗ ВСТУПНОЇ ОПЛАТИ ПРИЙМАЄСЯ ДО УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗА

ВСТУПАЙТЕ СЕЙЧАС! ВСТУПАЙТЕ СЕЙЧАС

„SVOBODA" (LIBERTY)
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays and holidays at 83 Grand Street, Jersey City, N. J.
Owned by the Ukrainian National Association, Inc.

Edited by Editorial Committee.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J. on March 30, 1911, under the Act of March 3, 1879.

Acceptance for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103 of the Act of October 3, 1917, authorized July 31, 1918.

SUBSCRIPTION RATES:
Three cents a copy.
One year ..... $ 7.00
Six months ..... $ 3.75
Three months ..... $ 2.00

ПЕРЕДПЛАТА:
Поодиноке число три центи.
На рік ..... $ 7.00
На пів року ..... $ 3.75
На три місяці ..... $ 2.00

Foreign and Jersey City Rates:
One year $10.00
Six months ..... $ 5.00
Three months ..... $ 2.75

В Джерзи Сіті і Заграницею:
На рік $10.00
На пів року ..... $ 5.00
На три місяці ..... $ 2.75

За кожду зміну адреси платиться 10 центів.
За оголошення редакція не відповідає.
Телефон „Свобода": 498 Montgomery. Тел. У. Н. Союза: 1838 Montgomery.
З Канади належить висилати гроші лише на т. зв. Foreign Money Order.
Адреса: "SVOBODA", P. O. BOX 346, JERSEY CITY, N. J.

НАЙБІЛЬШ УЛЮБЛЕНА В СВІТІ ЛЮДИНА

В місцевости Терре Гот в стейті Індіяна помер минулої середи Юджін Дебс. Його імя відоме не тільки в Америці, але й в цілому світі. І то не тільки з того, що був він людиною радикальних поглядів, пропагатором соціялістичних ідей, але головно тому, що ще була людина високо гуманна та благородна у всіх своїх почуваннях і поступках, яка видержала вірно при своїй ідеї ціле своє життя, а своєю характеристіко вик кликувала подив навіть у найбільших своїх ворогів.

З тими саме його прикметами звязана історія про того банкира, що вислав був перед кількома роками з Парижа до Терре Гот в Америці картку з адресою: До найбільш улюбленого в світі чоловіка", а яку доручено Дебсови.

Понад 10,000 людей віддало йому послідну прислугу в його родинним місті, коли вкладали його тіло в домовину. Прийшли, як повідомляє преса, віддати йому пошану всі верстви населення. Зіхалися люде ріжних переконань, від банкирів і промисловців, проти яких Дебс боровся, до робітників, яких він захищав, включно. Всі прийшли і слізми заливалися, оглядаючи в послідне благородне лице покійного.

15,000 людий зійшлося в Ню Йорку в Медісон Сквер Гарден, щоби зведичати імя покійного. Серед зливного дощу і холоду ждали цілими годинами тисячі людей, щоби захопити місце і бути на тім святі. А по деяких церквах виголошувано проповіди, називаючи Дебса, який на ділі не належав до ніякої церкви, найкращим християнином сегодішної доби.

А 18 літ тому назад 15,000 людей оплескувало його безперервно через 21 мінут в тій самій Медисон Сквер Гарден, яка його тої неділі пращала. По зорганізованою славного в історії робітничого руху в Америці залізничого страйку з 1894 р., попав Дебс в тюрму за підготовку Пуллмен-страйку. А коли вийшов на волю привитало його в Шикаго 100,000 народу, який демонстративно виявив свою симпатію за Дебсом. Відсовніська адміністрація загнала його знова в тюрму за те, що заявився принципіюм ворогом всякої війни, а тим самим осуджував американську участь в світовій війні. Коли президент Гардинг звільнив його з тюрми в дорозі ласки, 50,000 людей облягало вязницю, щоби привитати його освобожденне. Пять разів ставлено його на кандидата на президента з рамени соціялістичної партії, а за послідним разом в 1920 році 1,000,000 голосів заявилося за його кандидатурою. А не зважаючи на американську виборчу систему число надзвичайно велике, бож проти него виступив зорганізований капітал, дві могучі американські партії та могучі політичні боси, які тут рішають про властивий вислід виборів.

Дебс був людиною високо образованою, хоч самоуком. До шкіл ходив він дуже мало. В ночі працював на залізниці, а в день не досипляв, а читав та ходив на ріжні лекції. По переконанню був він завзятим демократом. По тім почав схилятися до соціялізму. Його радикальні погляди були закрашені великою гуманністю, бо він не був ніяким демагогом, а великим ідеалістом, який свято вірив в здійсненість того всього, що він проповідував. Про себе сказав він, що він не є анархіст ні синдикаліст. Він вірив в силу політичної боротьби і до неї загрівав робітничі маси ціле своє життя.

Його характер змалюють найкраще такі картини: Його засудили в послідне за підбурюванне населення проти війни на підставі зізнання одного з пресових репортерів. Коли його по тім виводили зі суду, приступив до него згаданий репортер і з слезами просив в нього вибачення. А Дебс відповів йому: Ні, хлопче, я не маю до тебе ніякого жалю, бо ти сказав тільки правду. Я тебе за те благословлю.

Будучи в вязниці, був він свідком того, як дозорці побивали в варварський спосіб нігра, який був провинився проти вязничної дисципліни. Дебс приступив до нігра і мимо погроз з боку дозорців обтер йому окровавлене лице, перевязав рани і поцілував його чоло. Кажуть, що нігер розплакався при тім мов дитина і став від того часу найбільш примірним вязнем.

Коли судили Дебса за державну зраду, за те, що він виступив проти війни, сказав він спокійно перед судом: „Панове. Посуджуєте мене, що я противний війні. Так, це дійсна правда. Я її ненавиджу. Я буду противником війни, хоч би не було ні одного чоловіка на цілім світі, який би годився під тим оглядом зі мною". Знова при кінці своєї оборони виголосив він ось такі знамениі слова: Я говорив і заявляю тепер: Коли є поневолена кляса людей на світі, я є з ними; коли є кримінальний елемент, я походжу з него; коли будуть мучити душі по тюрмах, я не буду почувати себе вільним на тій землі.

До якої міри Дебс був ідеалістом видно з того, що він мимо своїх радикальних поглядів не проповідував ненависти як способу боротьби. Він вірив, що любов є всемогуча. Що перед нею мусить схилити свою голову всьо друге, що вона знищить вкінци всю тиранію і збудує царство братньої любови.

Таким був Юджін Дебс, великий ідеаліст, невсипучий оборонець поневолених і визискуваних, людина з великим серцем і благородними почуваннями.

ТОЙ, ХТО НЕ ВИПОВНЯЄ ТОГО ДІЛА, ДО КОТРОГО ВІН ПОЧУВАЄТЬСЯ, ЛИШЕНЬ ДЛЯТОГО, ЩО ВОНО ВИДАЄТЬСЯ ЙОМУ МАЛИМ, ОБМАНЮЄ СЕБЕ САМОГО. ВІН НЕ ВИКОНУЄ ЙОГО ДЛЯТОГО, ЩО ВОНО МАЛЕ, АЛЕ ТОМУ, ЩО ВОНО ДЛЯ НЬОГО ЗАВЕЛИКЕ.

Антін Крушельницький.

ФРАНКОВА ЗБІРКА „МІЙ ІЗМАРАГД"

IV. Паренетікон.

Цикль вельми ріжнородний. Поет висказує свої погляди на всілякі життеві квестії, при тім піддає під осуд свойого критичного ума деякі погляди нашого народа, що приймилися у нього під впливом християнської моралі, але викривилися й віддалилися від первісного взірця.

Аскетизм без любови (I), піст без добрих вчинків (III), слова без діл (XVI), черниця служба Богові із страху перед життем (XXII), криклива молитва хочби тільки самим серцем (УІ), — отсе теми роздумувань поета про тих, що то їхні слова або й діла, або й усьо життє — як ті „побілені гроби".

Не пропускає він богачеві, що то свічку поставив в церкві перед образами, а кривда злидарів її гасить (V.). Не радує поета довге життє людини — але безчесне, без розуму, без енергії; краще прожити одну днину, але з чесноті, у розумі, у праці! (X). При тім усе треба ловити життє в кождій хвилині, бо „як юність минула, то пощо з дівками жартуєш?" (XVII). А знов:

Хто в перший чвертині життя
знання не здобуде,
а в другій чвертині життя
майна не здобуде,
а в третій чвертині життя
хто чесним не буде,
той скаже в четвертій: „Бодай
я в світі не був!" (XXIV).

Не менше красок присвячує поет змальованню в поетичних картинах абстрактів як: Любов правди, (II, XIV), кривда (XVIII), мудрість (VIII), XIX, XX), або почувань людської душі як: гнів (УІІ), злість (XI) і т. п.

Для прикладу я наведу вірші, у якому поет говорить про любов правди:

Не слід усякого любити без розбору.
Як добрі щепи садівник плекає? —
Так, що всі зайві парості втинає
щоб добрі соки йшли все в гору, в
гору.
Господь сказав: „Як тобі заслуга,
коли кохаєш свого брата, друга?
А ти люби своїх ворогів!"
Подумай добре, що Господь велів!
Не можеш своїх ворогів любити!
Ось, знай, як добре розумійте,
що ворог божий, ворог правди й волі
не варт любити вашої ніколи!

Вірші сього циклю богаті в поетичні малюнки, в порівнання, в глибокі фільософічні думки, в рефлексії поета. Особливо сорок (чотири до шестирічкових) **строф** — се глибокі фільософічні думки поета.

Куда дрон і мура
що з них вдох тяжше є?
В дробах труп лиш згара,
а в журі все житє. (XXV. 39).

Ось такі поважні, спокійні, глибоко передумані, теплом поетового людяного серця навіяні всі сливе ті строфи. А яке богацтво їх мотивів!

Спокій, гнів, гордість, любов, кривда, жура, бездільність, судьба, зло, обмова, добра слава, розум, чесне життє і багато, багато инших мотивів.

Поетична картина й навязана до неї рефлексія — отсе форма сієї фільософічної поезії Франка. Головна її прикмета незвичайно сильна ядерність. Що до форми можнаби їх прирівнати до наших коломийок, але мовлю тільки що до форми, бо зміст, думка у них дуже глибокі. Що до змісту то вони дуже близько підходять до наших народніх пословиць.

V. Притчі.

Подібні мотиви, як у циклеві „Паренетікон", і подскуди подібне їх оброблене, головнож рефлексії і висновки дуже схожі із попередніми. Коли ж у чім є ріжниця, то в самій формі. У притчах поет головну вагу звертає на малюнок, на картину, з якої висновок ясно вибивається, або яка кінчиться коротенькою рефлексією, нераз у кількох словах.

Притчі Франка — се пишні взірці дидактичної поезії; сі притчі в першій мірі поезія, богата в пишну артистичну форму, а дидактичний мотив залівається із красою всього поетичного малюнка у вельми артистичну цілість.

В притчі про життє — основаній на буддійському мотиві, вказує поет на те, що наше власне тіло непостійне, слабе і хоре, що нам у кождій хвилі може відмовити служби; що нашому життю грозить тисячі небезпеки і коли що лишається нам, чим слід нам користатись, то одна тільки чисті розкіш братньої любови.

Се той чудовий міт, якого крапля розширює життє людське в безмір, підносить душу понад всю тріжогу, кад всю турботу їзза дій минущих — в простори повні світла і свободи. Хапайте скажено краплі ті, брати! Бо лиш в тому, що серце ваше чує, чим груди повні, чим душа живе, у розкоші любови і бажання, братерстві, у надії, у змаганню до висших, чистих цілий є ваш рай.

Буддійським мотивом користається поет в притчі про віру. На листок, що має відорватися а кипариса на цвільоні, ждуть тисячі побожних буддістів.

І ждуть собі безсмертя
і мруть один за одним, —
нові приходять з серцем
прагнущим і голодним.
І ждуть того листочка —
віяк не відірветься він —
І ждуть і мруть в тій вірі,
що хтось його діждеться.

Отся притча не без тонкої іронії — гарна ілюстрація людської віри в безмерте, віри, що веде ту людскість до замикання очий на невмируючу силу життя, — що, в надії на безсмерте, заставляє людскую душу переходити чужою поуз безсмертні дари й радощі життя! „І ждуть... і мруть... в тій вірі, що хтось його діждеться".

В притчі про любов поет вказує, що найбільш небезпечні на для чоловіка є голосна й облесно заявлювана любов, бо під нею нею криється звичайно якась небезпека.

В притчі про красу поет впевнює, що —

більш-ніж меч гострий, огонь і стріла і коса
небезпечне оруже жінча краса.
Ані мудрість, наука, ні старші літа,
не дають проти неї міцного щита.

Далі йдуть притчі про: приязнь, вдячність, покору, правдиву вартість, радість і смуток, піст і смерть. До найкращих належить притча про непорозум.

Стрілець зловив пташку у сільце, але пустив її, почувши від неї три науки. І миттю-ж таки забуває всі три науки, коли пташка, що сіла високо на галузці, глумиться із него, заявляючи, що в її утробі є перла така велика як струсине яйце. Коли стрілець жалує свого вчинку, пташка мовить:

Зробив ти добре діло,
Мені летіть велів!
І зараз по хвилині
сам того пожалів.
А потім забажав ти
мене дістать ще раз
і просьбою вернути
назад минулий час.
А чом? Бо несуразним
повірив ти словам,
що в мій є перла більша
у двоє, ніж я сам.

Инші притчі основані на буддійських і євангельських (християнських) мотивах.

Загально про притчі Франка треба сказати, що вони є поетичні малунки до абстрактних понять. В образовій формі поет висказує високо-могутні думки, а ціхує сі притчі побіч артистичної краси й поетичною красою — глибокий спокій.

VI. Легенди.

Остають ще **Легенди.** Є їх шість, а з того дві визначаються великою літературною вартостю: Легенда про любов (Арот і Марот) і Легенда про вічне життє.

В першій поет малює символ пристрасної любови, проти якої годі встоятися — в постаті Астарте й її спокусі Арота й Марота.

А в Легенді про вічне життє поет цікавиться питанням, чи спроможність осягти вічне життє зробиляби чоловіка щасливим, та доходить до висновку, що з хвилею, коли показується надія вічно жити, людина попадає під такий сильний вплив своїх почувань і пристрастий, що зрікається для них вічного життя.

Цикль віршів у збірці „Мій Ізмарагд", головно тих на фільософічні мотиви, черпаних по части із старих жерел, дає своєрідне Франкове освітлення. Це християнської моралі й фільософій й буддійської релігії. Годі в такому загальному огляді обговорювати фільософічні погляди Франка; тут я зазначу тільки його незвичайно високу людяність і безмірну любов життя і правди. Ся остання любов веде до розкривання грубої верстви брехні, що протягом віків вкрила чи то основні правила життя, чи то величні правди ріжних фільософічних і релігійних світогляднів. Що в них іде в розріз із життем, — те пятнує Франко як смішне й шкідне; що вкрилося брехнею, те обдирає поет із кирей брехні і своїм земляком, що ажилися з тою брехнею, показує правдиву вартість річий.

Свій предмет трактує поет лагідно, спокійно, із великою довагою й любовю. Вже що найбільше послугується лагідною іронією — надармо шукати в „Змарагді" настрою поета із „З вершин і низин". Се вже не молодий агітатор, се зрівноважений фільософ, а при тім лагідний педагог, що з любовю відноситься і до предмету, що його викладає, і до земляків, що їм викладає свої правди.

СКАСУВАННЯ ВИРОКУ ПАНЬЧИШИНА.

Читачам відомо, що свого часу засудчено С. Паньчишина зі Львова на два і пів року тяжкої тюрми за співучасть в акції, що мала на меті увільнити засуджених офіцирів Вернеркевича і Вагінського. Крім того на слідком наклепів відомого Мичитка ведено проти нього слідство за співучасть у замаху на життя президента Войцеховського. В цій справі виявилася повна невинність Паньчишина, тому її умарено у львівськім суді, а засуджено його у варшавськім суді за приналежність до комуністичного компльоту. Наслідком відклику прокуратора ізза малої кари апеляційний суд підвищив Паньчишинові кару до 4 літ. Але наслідком відклику засудженого Найвищий Суд зніс на днях присуд другої інстанції і справу Паньчишина розглядатимуть ще раз.

НА ПОМІЧ СТРАЙКУЮЧИМ В ПАСЕЙКУ, Н. ДЖ.

BAYONNE, N. J.

Тов. ім. Т. Шевченка, від. 281 У. Н. Союза на своїм мітінгу 15. жовтня, на поклик секретаря Л. Бачинського, зібрало $11.50. Зложили по $2: Г. Рамкало, І. Пасічник; по $1: І. Довгань, Л. Бачинський, М. Петруняк, В. Швайлик, І. Павлів, Г. Сепик, А. Возняк; по 50 ц.: Г. Чмир.

Л. Бачинський, секр.

PERTH AMBOY, N. J.

Підчас родинної забави у Григорія Вябинього, яка відбувася дня 17. жовтня, зібрані гості на поклик Григорія Гриби заложили на допомогу бідним дітям страйкуючих $10, які вислано до комітету. По $1 заложили слідуючі: Григорій Геба, Іван Даньків, Дмитро Бегнів, Никола Єремків. Стефан Кучний; по 50 ц.: Іван Стек мол., Григ. Вабин, Петро Клим, Григ. Клим; по 25 ц.: Ник. Стек, Іван Гелета, Мих. Бегнів, Ів. Попаца, Іван Цимбалістий, Ів. Курей, Павло Кароль, Д. Дячишин, Ів. Стек, Гр. Квасниця, В. Дригинич.

ГОЛОСИ ЧИТАЧІВ.

ФАКТИ ПЕРЕКОНУЮТЬ.

Вже чотири місяці ведеться в Америці боротьба серед синів України, і захопила вже кожду українську громаду. Стоять одні по стороні народа, а другі по стороні епископа, бо, як всюди, так і в нас, є люди є й людища. Лишень що далі, то люди більше стають свідомі, і табор епископа топиться, як сніг від весняного сонця. А топиться він через те, що люди наочно переконуються, куди епископ тягне та яку він роботу має робити. Як нарід переконується доочне, се видно хочби по нашій околиці.

Наш місцевий парох, о. Фекула, не пропустить неділі, щоби не згадати в церкві боротьби та не накинутися на газети, редакторів, що нібито нападають на епископа, бо вони безбожники. Свідомі люди відразу пізнали, що боротьба тут не йде за релігійні переконання, але за справи політичні, але було ще богато таких, яких переконати ми лишень живий факт. Переконів їх ак приїзд самого таки епископа.

Дня 10. жовтня заїздив епископ до мейзільської церкви. Священик заповів гучно приїзд епископа. Говорив, що приїжджає батько народа, князь церкви й провідник народа. Не слухайте, що пишуть газети, приходіть до церкви, а самі побачите...

Прийшли. Вийшов епископ на свій трон і зачинає науку. Зачинає з того, що церква на те, аби проповідувати святу правду. Далі говорить про святих мучеників, але не згадує про старокрасвих мучеників, яких Ляхи мучать. Займав відтак на поради нашому народові, і казав, що він повинен мати багато монастирів. Тому в нашім народі в Америці повинен мати свої монастирі, і богато законників, і богато законниць.

Того рода науки давав він нашому народові. А наші люди слухали спокійно, а відтак говорили собі: Найсильнійший нині в світі народ Американці. Але монастирів він не має.

Другі звернули увагу на те, що він не назвав ніколи нашого народа по імени. Все говорив „ми", „наш нарід", але ні словом, як се ми називаємося. Говорили люди: „Він так, як сей Жид, що підчас війни, якби армія не заняла міста, він усе говорив: „Ми виграли. Ми виграли".

Та найбільше таки звернули увагу на те, що епископ ні словом не говорив про те, як наш народ бореться за свою долю, які муки він терпить, і як нам треба йому помагати. Люди зрозуміли, що йому коли нашого народа байдужна. Йому коби було богато монахів і законниць, то він думавби, що ідуть уже рай завів на землі.

Дехто ще пішов на Фреквід на вечірню, і чули там проповідь епископа про притчу Христа про таланн. Порівнував він з тим, що закопав свій талан, наш народ, але не сказав, як се вороги нашого народа дали йому лопату в руки і багнетом у руці кажуть закопувати свій талан. На сій проповіді було богато людий, яких національна справа за мало цікавить, але які цікавляться своєю церквою. Вони не дбали за те, щоби почути за переслідування національні, але вони хотіли почути, як Ляхи в старім краю нищать наші церкви, як вони зробили з церкви в Сянику, і т. д. Але й сего вони не дізналися.

Се їх наочно переконало, чи правду пише наша газета, і ті тисячі людий, які до неї допису ють, чи правду говорять ті священики, що служать епископови.

Василь Загибайло,
Фреквід, Па.

ЦІНІМ ПРАВДУ.

В нашій громаді теж відбилася боротьба за святкованне Івана Франка. Проти святкования свята виступив за намовою нашого пароха навіть голова одного відділу Союза. Будучи ворогом свята, він уже довів до того, що збори відділу не поробили відповідних заходів до сього свята. Один з членів написав про се до газети й згадав про роботу председателя. Коли газета з дописею прийшла до рук нашої громади, председатель кинувся до „роботи". Та не гадайте, що скинувся направляти свою похибку. Не гадайте, що скликав новні збори, поставив справу ще раз під дискусію та старався направити те, що наробив. Ні, не се він робить. Він тепер ходить від урядника до урядника відділу, від члена до члена, і збирає від них підписи з протестом проти дописи. Хоче найти людий, які йому написаливби, що те, що було написано, а що було написане правдиво, се не правда.

Я подаю сей факт до відома читачів, без подання місцевости, бо сей факт покаже на негарний звичай серед наших людий, не зважати на правду, не перебирати в боротьбі ніякими средствами, навіть публичним заперечением правди. Се звичай, який відав вже всі другі народи викорінили зі свого життя. Лишень у нас він ще покутує і находить прихильників. Як з ним боротися, я не знаю. Може хоч публична згадка про такий факт розкриє очи людям на свої похибки. Може хоч се їх протверезить, що навіть проти свого політичного противника не треба вживати неправди.

І. П.

СЛУШНА УВАГА ПРО КУПОВАННЄ.

Вичитав я в одній американській газеті, що Генрі Форд виступив публично проти американського звичаю брати в склепах товари на виплату. Він каже, що американський народ вже більше не купує. Замість сього, його припирають в кут та продають.

Форд говорить се про Американців, але мені видиться, що се требаби написати й про наших людий. Я живу серед наших людий і бачу, що вони все беруть на сплати: не лишень хати й лоти, але й авта (хочби того самого Форда), радія, піяна, фонографи, навіть у брання.

Через звичай брати товар на сплату, звичайно набирається більше, як кишеня може видержати. Купці се знають, і запрошують купувати, замаюючи низькою першою ратою. Недбалий і збанкротував через се брання на сплату. Неодин виплатив кілька рат, а відтак і річчи й рат відрікся. Богато клопоту люди зашодалибби соб, як позбутися не брати річчи на сплату, хиба в крайній потребі.

— Ви читаєте таку трудну книжку наукову. Гадаю, що то треба бути дуже мудрим, щоби зрозуміти її.

— О ні, навіть ви зрозуміли би її.

ШКІЛЬНІ КНИЖКИ
ЯКІ МОЖНА НАБУТИ В КНИГАРНІ „СВОБОДИ".
БУКВАР, злажений п. Д. Андрейком ..... 50 ц.
БУКВАР (Народна Школа) ..... 30 ц.
ЧИТАНКА, друга ..... 30 ц.
ЧИТАНКА, III. і IV. ..... 30 ц.
КОРОТКА ІСТОРІЯ УКРАЇНИ, І. Крипякевича ..... 75 ц.
МАЛА ІСТОРІЯ УКРАЇНИ, написав І. К ..... 50 ц.
КОРОТКА ІСТОРІЯ БІБЛІЯНА, Старого і Нового Завіта ..... 15 ц.
КАТЕХИЗМ ..... 60 ц.
ПОЧАТКОВА ГЕОГРАФІЯ, Ст. Рудницького ..... 30 ц.
Гроші належить посилати рівночасно з замовленнем. За пославатою (C. O. D.) книжок невисилаємо.
„SVOBODA", 83 GRAND ST., JERSEY CITY, N. J.

З УКРАЇНСЬКОГО ЖИТТЯ В АМЕРИЦІ.

ФИЛАДЕЛФІЯ, ПА.

Молодіж організується.

Відчуваючи недостаток культурно-народного життя в молодім українськім поколінню в Америці і бажаючи йти на стрічу цілому українському загалови в його політично-культурних і народно-просвітних змаганнях, филадельфійські молоді Українці обединалися і заснували **Товариство Української Молодіжи.**

Ініціятива в тім добрім ділі походить від слідуючих осіб: Др. Сильвестра Черняка, Стефанії Гіббонс, Катерини Дубас і д-ра Павла Дубаса. Вони розпочали роботу весною сего року і зорганізували до сього часу 35 активних членів.

Товариство Укр. Молодіжи в Филадельфії має ось такі завдання:

1. Організувати українську молодіж в Америці в одно тіло і заохочувати її до народно-культурної праці.

2. Ширити українознавство серед цілого американського загалу та обзнайомлювати американську публику зі змаганнями українського народу, а зосібна обзнайомлювати американських дівчів зі змаганнями, здібностю та прикрим положенням українського студенства.

3. Нести моральну і матеріяльну поміч всім охочим до науки українським хлопцам і дівчатам в Америці і по других краях.

4. Навязувати зносини з всіми українськими дівчами в культурно-народнім життю.

5. Навязувати зносини з укр. студентами в Америці та закликати їх до взаїмної помочі.

6. Пригортати до себе всіх здібних молодих людей та заохочувати їх до наукової праці.

7. Давати наукові відчити народно-культурного напрямку.

Тов. Української Молодіжи отсим витає і закликує всю укр. амер. молодіж до організування в своїх місцевостях подібних товариств і до навязування тісного контакту з нашим товариством.

Освічена в народно-культурних змаганнях молодіж може принести велику поміч нашому народови в старім краю і тут в Америці.

До уряду нашого Товариства вийшли: Сильвестер Черняк, предс.; Марія Данцьо, заст. предс.; Стефанія Гіббонс, секретарка; Катерина Дубас, касієрка. Контрольна комісія: Др. Павло Дубас, Стефан Візнер і Михайло Сквір.

Засідання Товариства відбуваються в гали Тов. Амер. Укр. Горожан, 847 Норт Франклін ул. Всі письма належить слати на адресу секретарки: 329 Сават 4-та ул., Филадельфія, Па.

КОМУНІСТАМ НЕ ПОВЕЛОСЯ НА ЗІЗДІ.

Закиди, що крайне радикальне крило Доміньяльного Ремісничого та Робітничого Конгресу старається розбити юнійний рух в Канаді, допровадили до оживлених сцен підчас 42 щорічної конвенції тої організації, яка відбувалася в готели Мавит Роял в Монтреалі. Головні противники були Тим Бок з Торонто з відомим комуністом Мекданаддом а з другого боку Берт Мерсон, голова юнії стрітькарменів в Торонті. Мерсон закинув, що Бок старався розбити юнію в критичну хвилю для неї і для всіх зорганізованих робітників. Противники кілька разів обмінялися такими чемностями, як „брехня" і брехун", але буря скоро перейшла.

Конвенція відкинула ряд резалюцій, які предкладали делегатати Бок та Мекданалд. Між ними була резолюція, щоби канадійське правительство дало кредит на закупно російським совітським правительством потрібної йому кількости збіжа в Канаді. Конвенція вибрала знов Тома Мура головою конгресу. Канадійського Француза Брунета з Монтреалу вибрано братнім делегатом на конгрес британських юній, нашого Монтреалия, Лінча, вибрано делегатом на зізд Американської Федерації Праці.

ЗАКУРІТЬ КЕМЕЛЯ

В одну сорту - в Камеля - вкладаємо найбільше якости

НАЙБІЛЬША тютюнова організація в світі виробляє одну цигаретку—Кемеля. Найбільша в світі організація тютюнових знатоків вкладає в цю одну сорту усе бажання, щоб вдоволити, усю справність в обслуженню.

Курці сподобали собі Кемеля того самого дня, як він появився на торзі. З кожним роком нові мільони признавали його єдино найлучшою цигареткою.

Тільки цигаретка найвищої якости могла приєднати собі і зберегти так багато мільонів приятелів. Тільки цигаретка, що має в собі найбільш добірні роди тютюну, може заслугувати на світовий провід у продажі цигарет.

В Кемелю є найкращий тютюн—і так старанно дібраний, що вічно смакує курцям. Куріння Кемеля не викликає несмаку.

Ми вірімо, що Кемель буде для вас джерелом такої приємности, яку може дати лиш те, що є найлучшим і найкращим в світі. Прохаємо вас порівняти Кемеля з якоюнебудь иншою цигареткою, без огляду на ціну.

Закурітъ Кемеля!

R. J. REYNOLDS TOBACCO COMPANY, WINSTON-SALEM, N. C.

РІЖНИЦЯ.

— Яка є ріжниця мелі чоловіком а бочкою?

— Бочка, коли наповнена пивом або вином, може стояти спокійно, коли чоловік, наповнений тим самим пивом, ніяк спокійно не втримається.

НА РЕЛІГІЮ.

Свящ. — Скажи мені, Івасю, що потіше і скріпляє кожного побожного чоловіка в нещастю і нужді?

Івась: Тато казали, що кілішок горівки.

В КОЖДІЙ УКРАЇНСЬКІЙ ХАТІ ПОВИННА НАХОДИТИСЬ ЧАСОПИСЬ „СВОБОДА".

ЗІ СПОРТУ.

ПОБІДА ГАРКАВЕНКА В НЮ ЙОРКУ.

5,000 людей прийшло в понеділок до великої галі 71 полку, щоби побачити перший виступ непобідимого Гаркавенка, який приїхав з Европи прямо з Варшави, де поборов 60 своїх противників і здобув чемпіонат. В Америці розпочав Гаркавенко своє турне в Ню Йорку, пробуючи своїх сил з естонським силачем Томом Люрихом.

Як тільки появилася прекрасна постава Гаркавенка на естраді, тисячна публика привитала його рясними оплесками. А він сам поводився скромно і достойно.

Зі своїми 255 фунтами, заокругленими мускулами і усьміхом виглядав він як правдивий запорожський козак. Зі своїм противником поводився як справжній джентелмен. Це відчула добре публика, бо коли Люрих пробував Гаркавенка декілька разів вдарити в невідповідний спосіб, піднімався сейчас зі всіх боків крик обурення. А Гаркавенко не звертав ніякої уваги на брутальніші вискоки противника, а тільки раз вхопив його і стиснув між ногами та замахнувся з ударом у відплату, але положив з усміхом руку дуже лагідно, показуючи, що міг би легко відплатитися противникови, але цего не робить.

Гаркавенко виступав босий. Це піднесли всі американські часописи, бо в той спосіб дає Гаркавенко противникови легкий спосіб крутити йому пальці. А це якраз американська спеціяльність. Люрих з неї не користав і кажуть, що добре зробив, бо бувби гірко таку спробу відпокутував. Бо Гаркавенко боровся з ним як батько з дитиною. По 11 минутах і 36 секундах підняв він Люриха до гори, обкрутив довкола голови і положив на землю як дитину до спуску на горішнє поле.

Публика думала, що „меч" протягнеться Бог знає як довго і рішувалася освідчити вже північ, але тим разом скінчилося всьо вже по 10. годині. Мимо того всі були дуже задоволені. До Гаркавенка тиснулася громади людей, щоби стиснути йому руку та пожелати. Між ними було богато Українців, з якими Гаркавенко завів сердечну розмову. А треба піднести, що без огляду на те, що польські часописи пишуть, що він Поляк, а російські, що русский, сам він є свідомий Українець. І був він дуже втішений, коли серед гурту чужинців були Українці, з якими він міг поговорити по українськи.

Попри Гаркавенка виступали ще й другі борці, між ними нюйорський чемпіон Мунн, який положив Говарда Кентонвайна в 10. минутах і 4. секундах.

ЕЛИЗАВЕТ, Н. ДЖ.

Отсим повідомляється усі українські Товариства, Братства і Сестрицтва в Елізабет, Н. Дж., що ЗБОРИ тимчасового Страйкового Комітету відбудуться в пятницю дня 29. жовтня н. р., в Укр. Н. Домі, 212-216 Фултон улиця, о год. 7.30 вечером. Отже заключається усіх українських робітників, котрі відчувають горе нашої пасейських страйкарів, щоби вибрали своїх репрезентантів в своїх організаціях і взяли участь у сих зборах, де мається рішити важну справу, а то матеріяльну поміч пасейським страйкарам. Не забудьмо, що межи страйкуючими знаходяться також наші українські браття, котрі борються о свій власний кусок хліба і простягають до нас свої руки о поміч. Тож до праці, українські робітники, нехай не буде ані одного Українця, щоб занедбав так важну справу. Нашим обовязком є стати їм і їхнім дітям до помочи.

ЗА ТИМЧАСОВИЙ КОМІТЕТ:
Н. Сірий, Г. Баблик, Л. Ецько.

ПОЗІР! НЮ ЙОРК, Н. Я. ПОЗІР!

УКРАЇНСЬКЕ ТОВАРИСТВО „ВІЛЬНА ГРОМАДА" В НЮ ЙОРКУ, Н. Й.

— уряджує —

З НАГОДИ СВОГО ДЕСЯТИЛІТНЬОГО ІСТНОВАННЯ.

ПЕРШИЙ ЮВИЛЕЙНИЙ

БАЛЬ

В СУБОТУ, 30. ЖОВТНЯ 1926

B LIBERTY HALL,
255-263 E. Houston St., New York City
Початок о год. 7.30 вечером.
БУФЕТ ВЛАСНИЙ.
Вступ 50 ц. — Музика первородна.
250-51 Комітет.

УКРАЇНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ХОР

40 ОРИГІНАЛЬНИХ СПІВАКІВ.

АЛЕКСАНДЕР КОШИЦЬ, дирігент.

ПРАЩАЛЬНИЙ КОНЦЕРТ

В PITTSBURGH, PA.

В СУБОТУ, ДНЯ 30-ГО ЖОВТНЯ (OCTOBER), 1926

$1.10, $1.65, $2.20, $2.75 продаються ТЕПЕР

в SCHROEDER PIANO CO., 820 Liberty Ave., Pittsburgh, від 9-тої до 5-тої денно і в MOSQUE в суботу вечер перед концертом. 250

ОЛЕКСІЯ К. ТОЛСТОЙ.

КНЯЗЬ СЕРЕБРЯНИЙ

(Повість з часів царя Івана Грізного).

(18)

— Не треба Онуфрівно, я здоров...

— Здоров! — Та на тобі лиця не видно. Ти би ляг у постіль та накрився одіялом. А то що в тебе за постіль, їй Богу! Голі дошки! Чи царське се діло? Адже ж то гарно монахови, а ти не монах якийсь.

Іван не відповідав. Він чогось наслухував.

— Онуфрівно, — сказав він, відразу переляканий, — хто там ходить по сінях? я чую чиїсь кроки!

— Христос з тобою, батюшка; — кому тепер ходити. Причулось тобі!

— Іде, іде хтось! — Іде сюда! Подивись Онуфрівно!

Стара отворила двері. Холодний вітер дунув до комнати. За дверми вказався Малюта.

— Хто се? — спитав цар зглядаючися.

— Та твій бурий пес, батюшка, — відповіла мамка, сердито дивлячись на Малюту. — Гринько Скуратов, бач, як наляка проклятий!

— Лукіяновичу! — сказав цар, зрадувавшись, що прийшов його любимець: — просимо, відки?

— З тюрми, государю: був на слідстві, ключі приніс! Малюта низько поклонився цареви і поглянув скосом на мамку.

— Ключі! — вохнула стара; — вже припечуть тебе на тім світі розжареними ключами, сатано ти, якийсь! Їй Богу, сатана! І лице навіть дівольське! Вже кому як кому, а тобі не минути огню вічного! Будеш, Грино, дизати сковороди горячі за всі брехні свої! Будеш, проклятий, в смолі кипіти, згадай моє слово!

Блискавка освітила грозячу старушку і страшна була вона з піднятим костуром, з блискаючима очима.

Сам Малюта трохи здрігнувся; але Іванови додала відваги присутність любимця.

— Не слухай її, Лукіяновичу, — сказав він, — знай свое діло, не зважай на бабську бесіду. А ти йди собі, глупа старухо, остав нас!

Очи Онуфрівни знов заблискали.

— Глупа старухо? — повторила вона: — я глупа старуха? Нагадаєте ви мене на тім світі оба нагадаєте! Всі твої поплечники, Ваню, всі дістануть нагороду свою, ще в сім житю дістануть, і Грязний, і Басманов і Вяземський; кождому заплатиться по ділам його, а сей, — продовжала вона, вказуючи костуром на Малюту, — сей не дістане заплати своєї; за його діла нема й муки на земли; його мука на дні адових; там йому й місце готово; ждуть його діяволи і радуються ним! І тобі є там місце, Ваню, велике, тепле, місце!

Стара вийшла, шаркаючи ногами і грімаючи костуром.

Іван був блідий. Малюта не говорив ні слова. Мовчанка продовжалась досить довго.

— Щож, Лукіяновичу, — промовив вкінци цар, — признаються до вини Количеви?

— Ні ще, государю. Та вже признаються вони, у мене не відкашляються!

Іван запустився в подробиці допиту. Розмова про Количевих дала його думкам другий напрямок.

Йому привиділось, що він може заснути. Відправивши Малюту, він ляг на постіль і задрімав.

Його розбудив немов-би нагальний товчок.

Комната слабо була освічена лямпами перед образами. Луч місяця, проникаючи крізь низьке вікно, миготів по мальованих узорах лежанки. За лежанкою цвіркав сверщок. Миш гризла десь дерево.

Серед сеї тишини Івану Васильевичеви знов зробилося страшно.

Нараз йому привиділось, що піднімається тертиця з підлоги і дивиться з під неї отруєний боярин.

Такі привиди лучались з Іваном не рідко. Він приписував їх пекольній памороці. Щоби відогнати привид, він перехрестився.

Але привид не щез, як то лучалось передше. Мертвий боярин раз-у-раз дивився на него зпід оба. Очи старого так самі вилізали, лице його було так само сине, як при обіді, коли він випив присланну Іваном чашу.

„Знов покуса!" подумав цар: „та не подамся я штуці дияволській, скорушу хитрість бісівську. Да воскреснет Бог і да разидутся врази його!"

Мертвець помалу виповз із підлоги і наблизився к Іванови.

Цар хотів крикнути, але не міг. В ухах його страшно звеніло.

Мертвець нахилився перед Іваном.

— Здоров був, Іване, — промовив глухий нелюдський голос, — се кланяюсь тобі, що погубив мене безвинно!

Слова сі відозвалиєь в самій глубині душі Івана. Він не знав, чи від привиду їх чує, чи власна його думка виразилась чутким для уха звуком.

Але ось піднялась друга тертиця; з-під неї показалося лице окольничого Данила Адашева, страченого Іваном перед чотирма роками.

Адашев також виповз із-під підлоги, поклонився цареви і сказав:

— Здоров був, Іване, се кланяюсь тобі, що стратив мене безвинно!

За Адашевом явилась боярина Марія, страчена разом з дітьми. Вона виповзла із під підлоги з пятьма синами. Всі поклонилися цареви й кождий сказав:

— Здоров був, Іване, се кланяюсь тобі!

Потім показався князь Курлятев, князь Оболенський, Микита Шереметев і другі, страчені або убиті Іваном.

Комната наповнилась мерцями. Всі вони низько кланялись, всі говорили:

— Здоров був, здоров був, Іване, се кланяємось тобі!

Ось піднялись монахи, старці, інокині, всі в чорних ризах, всі блідні та кроваві.

Далі показались вояки, що були з царем під Казаню.

На них зіяли страшні рани, та не в бою здобуті, а завдані катами.

Ось знов явились дівчата в подертій одежи й молоді жінки з немовлятами. Діти витягали к Іванови окровавлені ручки й лебеділи:

— Здоров, був, здоров був, Іване, що погубив нас невинних!

Комната що раз більше наповнялась привидами. Цар не міг уже розрізнити мороки від дійсности.

Слова привидів повторялись стократними відгомонами. Молитви за умерших і парастас роздавались рівночасно над самими ухами Івана. Волосе його стояло дубом.

— Іменем Бога живого, — промовив він, — коли ви біси, наслані вражою силою— згиньте! Колиж ви дійсно душі страчених мною — чекайте страшного суду Божого! Господь мене з вами розсудить!

Завили мерці й понеслися навкруги Івана, як осінний лист, гонений вітром. Жалібніше роздався парастас, дощ опять застукав в вікно, і серед шуму вітру цареви причулися неначе звуки труб і голос, взиваючий:

— Іване, Іване, на суд, на суд!

Цар голосно скрикнув. Спальники вбігли з сусідних покоїв до спочивальні.

— Вставайте! — закричав цар: — хто спить тепер! Настав послідний день, настав послідний час! Всі до церкви! Всі за мною.

Дзірня засучилась. Роздався дзвін. Тільки що вспувші опричники учули знакомий голос, зірвалися з постелей і стали одягатись.

(Дальше буде).

В КОЖДІЙ УКРАЇНСЬКІЙ ХАТІ ПОВИННА НАХОДИТИСЬ ЧАСОПИСЬ „СВОБОДА".

УВАГА! — ЕЛІЗАБЕТ, Н. ДЖ.!

СЕСТРИЦТВО ЛЮБОВ, відділ 37 Укр. Народ. Союза

— устроює —

ПЕРШИЙ ОСІННІЙ

БАЛЬ

на дохід Сиротинця при У. Н. С.

В СУБОТУ, 30. ЖОВТНЯ 1926

В LUTWIN HALL

69 SO. PARK ST., ELIZABETH, N. J.

Початок балю о год. 6. вечером.

Вступ 35 центів.

Дорогі Родимці! Отсим запрашаються всіх Українців і Українок до як найчисленнійшої участи в сім балю, де будете мати нагоду забавитися в товаристві знакомих, а рівночасно причинитеся до будови Сиротинця при Українськім Народнім Союзі.

На балю буде пригравати первовядна музика, Членкині мають явитися всі під карою. За добру забаву ручить

250 Сестрицтво.

ПОЗІР! ГЕЙЗЕЛТОН, ПА.! ПОЗІР!

БР. СВ. АРХ. МИХАЇЛА, відділ 85. Укр. Нар. Союза в Гейзелтон, Па.

— уряджує —

ВЕЛИЧАВИЙ БАЛЬ

В ПОНЕДІЛОК, 1. ЛИСТОПАДА

В ROSENLAND HALL на N. PINE ST.

Початок 6.30 вечером.

Музика первовядна.

До численної участи запрошуємо як місцевих так і позамісцевих. Обов'язком кожного члена і членині явитися на тім балю. 250-51

Уряд відділу 85. У. Н. С.

Позаяк сей Баль був призначений на день 20-го листопада, однак з огляду деяких важних обставин прискорюється на день 1. листопада. Отже добродії проситься так, котрі вже мали тикета або знали про переднійшу дату Балю, були ласкаві застосуватися до теперішної дати, то є дня 1. листопада 1926 р. — Уряд.

ПОЗІР! — КОРТГЕМПТОН, ПА.!

НА БАЖАННЯ ПУБЛИКИ ДРУГИЙ РАЗ БУДЕ ВІДГРАНА ЧУДОВА ДРАМА

„ПОВЕРНУВ ІЗ СИБІРУ"

В СУБОТУ, 30. ЖОВТНЯ 1926

В ГАЛІ УКР. ПРАВОСЛ. ГРОМАДИ НА КНОПОРТ ЕВНЮ.

Заходами Амат. Кружка Читальні ім. Івана Франка.

Початок точно 6.30 вечером.

Вступ 75 і 50 ц.; діти в шкільному віці 10 ц.

Режисер і управитель орхестри і хорів о. В. А. КАСЬКІВ.

Увага: Чудову драму відограємо другий раз на спеціальне домагання присутніх гостей. Чудово вивязуються головні амітори в ролях Марини, Дмитра, Степана і гуртові хори з оркестрою. Вунші гості вже зарекомендували для себе і знакомих місця. Ці що вже бачили ню чудову драму, хай приїдуть побачити, як в дійсности ця драма має бути відграна. Приходіть на час, щоб не жалувались, колиб вам забракло місця. 250,52

Комітет Читальні.

ПОЗІР! — ПІТСБУРГ, ПА.!

В НЕДІЛЮ, 31. ЖОВТНЯ 1926

буде відогране

гарне представлення — славнозвісна оперета

„НАТАЛКА ПОЛТАВКА"

В ЦЕРКОВНІЙ ГАЛИ

на 7-мій улиці.

Початок о годині 8-мій вечер.

Того самого дня відправиться я вж. кат. церкві св. Ів. Хрестителя, о год. 7-мій вечером панахида за народних героїв.

Проситься о численну участь всіх щирих Українців місцевих і з околиці. 250

Комітет.

НА БОЛІ І ДОЛЯГАННЯ

PAIN-EXPELLER

Торговельна марка. Регістр. Уряду Злучених Держав.

ПРИЯТЕЛЬ В ПОТРЕБІ.

Жінка свариться з чоловіком. Впадає в чимраз більшу лють, тимбільше, що чоловік не реагує на її сварку ні словечком. Вже цілком випровадження з рівноваги, васпанна питається:

— Скажи мені бодай, що ти собі думаєш?

Чоловік: Думаю над тими нещасними магомеданами, що мають по триста жінок.

—o—

ПРОТОКОЛ

ЗАСІДАННЯ ЕКЗЕКУТИВИ У. Н. СОЮЗА

відбувшогося 15—16. вересня 1926 р. в головнім офісі, 83 Гренд Ст., Джерзи Сіті, Н. Дж.

(Продовженє)

(9)

Стверджено теж, що лишень кілька одиниць-особників далися збаламутити особистим впливам кількох духовників, і проти соток дописей з признаннем становища нашого органу стануло кілька голосів, з котрих два-три зовсім не зрозуміли суті і значіння боротьби, а других стільки, не гірше, бо як се стверджено актами, далися підійти підшептам людей, ворожих нашій організації, або заінтересованих з другої сторони.

Факт, що між голосами читачів бачиться богато Провидінців, які на сторінках Свободи намагаються ратувати напівнальну марку своєї організації, пояснює се, що більшість членів Провидіння се є Союзовці, якими вони скорше були, а оказалися тепер прихильниками „Свободи" а не „Америки". Таке подвійне членьство також відносно інших запомогових організацій істнує тому, що до недавна в У. Н. Союзі не було висших сум обезпечення. Той стан однак ще більше зростає тепер, від часу піднесення обезпечення в У. Н. Союзі до суми $3000 з найновійшими формами асекураційними для повнолітніх і дітий, з тою рижницею, що тепер члени інших організацій вступають до У. Н. Союза на додаткове висше і модернійше обезпеченє, не покидаючи своїх старих організацій. Союзовці є всюди і їх справи загально національної натури мусять мати місце в органі.

Так як боротьба не є особиста, вона муситься вести так довго, поки український нарід не добється тих прав, які йому належаться, а яких він домагається.

3) В справі календаря. Рішено фотографій гол. урядників в календари тим разом не містити. Календарі будуть готові до висилки з кінцем падолиста, так щоби в грудни могли бути роздані членам і то 30 ц. заплачені до головної каси перед замкненнем річних рахунків.

4) В справі Стипендій. Згідно з ухвалою річного засідання головного уряду У. Н. Союза, якою признано, що стипендії не не дар, але зворотна позичка, поручена відділом з гарантією двох ручителів, на формальною поставленє вінесене ухвалено принятя слідуючі легальні форми, зладженні адвокатом У. Н. Союза:

Текст аплікації, яку підписує студент, просячий о стипендію, уряд відділу і двох ручителів.

APPLICATION FOR LOAN.

(Blank to be filled in the handwriting of the applicant.)

1. Name in full .....
2. Age ..... years. 3. Nationality .....
4. Permanent address .....
5. Previous address .....
6. Where have you attended school previously (name each school)? State specifically period of attendance and character of study .....
7. Institution now to be attended .....
8. What is your College or Academic classification (give year in course)? .....
9. Extent of study proposed .....
10. Character of course .....
11. How long a member of the Ukrainian National Ass'n ..... Branch .....
12. Have you received previous loans from Ukrainian National Association? ..... If so, amount? .....
13. Are you receiving, or have you received, aid from any other Educational Society, or Fund? .....
14. Have you read the circular of information and the pledge on this form of application? .....

Текст гарантії яку підписує студент, відділ і двох ручителів:

PLEDGE OF APPLICANT.

(It is very important that every applicant should thoroughly understand the condition of the loan and the fact of his moral and legal obligation to the Association. Do not become an applicant unless it is your solemn purpose to keep this pledge and to begin paying the loan as soon as possible.)

WHEREAS, I, the above named and described person, being anxious to secure an education, hereby solicit loan from the Ukrainian National Association, in accordance with the policy and the rules of said Association, I therefore pledge myself that, in the event of receiving a loan or loans as thus solicited, I will apply the same exclusively towards the necessary expense of continuing my education; and that I will repay the amount borrowed of said Association, with interest, at the earliest possible date, not later however, than five years from the date of the note, fully understanding that this is a LOAN and not a GIFT. I understand that if I pay the entire amount of my indebtedness within four (4) years of said time no charge shall be made for interest, but, if the whole is not paid within four (4) years interest will be computed at 5% per annum from the date of my leaving school.

It is further agreed that in the event that I fail to consistently pursue the studies in some institution of learning or make other appropriate efforts to attain the purpose for which the money herein was loaned, that then and in that event the full amount of this note, at the option of the holder shall become immediately due and payable. I further pledge myself to keep an account of the several loans I receive and promptly to notify said Ukrainian National Association of the changes made in my appointments and residence up to the time when all my loans shall be paid.

..... (Signed) .....

(Dated) (Applicant)

ENDORSERS STATEMENTS.

Name ..... Maried .....
Resides at ..... Floor .....
Own property in ..... own individual name .....
No. of Property ..... Value .....
1st Mortgage ..... 2nd Mortgage .....
Where do you bank? .....
Business ..... Address .....
Valued at ..... OTHER Liabilities .....

Name ..... Maried .....
Resides at ..... Floor .....
Own property in ..... own individual name .....
No. of Property ..... Value .....
1st Mortgage ..... 2nd Mortgage .....
Where do you bank? .....
Business ..... Address .....
Valued at ..... OTHER Liabilities .....

We, the undersigned, realizing the purpose for which the money for which application was made are to be used make these statements to induce Ukrainian National Ass'n and Local Branch thereof ..... to grant the loan to applicant and to accept our endorsements and we each hereby waive presentment for payment, protest, notice of protest of non-payment, whenever default shall be made in any payment.

We further agree that if the note is not paid when due that we will pay the same together with reasonable attorneys fees incurred by the holder of the said note.

.....

(Dated) Endorser

.....

Endorser

(To be certified by at least two members of U. N. A.)

We, the undersigned, hereby certify that the above named applicant is personally known to us; that we vouch for his good character and believe his statement to be correct, Confident that he will repay the loan as agreed, we recommend the application without reservation.

Signed .....

Occupation or official position U. N. A. .....

Signed .....

Occupation or official position U. N. A. .....

INDORSEMENT BY LOCAL BRANCH.

In consideration of the discounting of this note by Ukrainian National Association we hereby guarrantee the payment of the above obligation subject to the same conditions as applied to the prior endorsers and agree to save the said Ukrainian National Ass'n harmless from any loss by reason of this loan.

.....

CONDITIONS.

I have given the within note for money borrowed as a means in part of securing an education, on the following conditions namely:—

1. That I shall hold myself legally and morally bound to make payment of said note in full at the earliest date practicable, not later however, than five years from the date of the note, fully understanding that this is a LOAN and not a GIFT. And that if I pay the entire amount of my indeptedness within four (4) years from date no charge shall be made for interest, but, if the whole is not paid within four (4) years, interest will be computed at 5% per annum from the date of my leaving school.

2. I hereby promise to keep the Association informed of my place of residence untill all my indebtedness to it is paid.

(Signed by the giver of the note)

.....

.....

No. .....

(Carefully read the conditions on the other side and sign them.)

..... 19..

On demand I promise to pay for value received, to the order of .....

"Local Branch of Ukrainian Nat'l Ass'n.

the sum of ..... dollars with interest at five (5%) per cent per annum.

Value received, without any relief of valuation or appraisement laws. And also waive any statute of limitation which may otherwise be pleaded against the payment of said note.

$.....

Signed, sealed and delivered

in the presence of .....(SEAL)

.....

Residence .....

Endorsement:

We hereby waive presentment for payment, protest, notice of protest, any statute of limitations that might be pleaded, relief from valuation or appraisement laws, exemption of personal property from levy and sale on any execution herein, is also expresely waived and no benefit of exemption shall be claimed under and by virtue of any exemption law now in force or which may hereafter be passed. And in the event of default we hereby agree to pay the full amount of this note with interest, costs of suit and reasonable attorneys fees.

.....

.....

(Signing Duly)

ПОЗІР! CLEVELAND, OHIO! ПОЗІР!

День 1-го листопада є великим українським святом в честь погибших героїв в боротьбі за свободу українського народа і в сей день клівляндська українська громада при укр. кат. церкві св. Апп. Петра і Павла при Калидж Евеню, чобиднть пять 10-літній смерти одного з найбільших синів Неньки-України — ІВАНА ФРАНКА. — Тому

В НЕДІЛЮ, ДНЯ 31-го ЖОВТНЯ (ОСТОВЕР), 1926 Р.

відбудеться

ТОРЖЕСТВО

в слідуючім порядку

О 10-ій год. рано відправиться торжественна Сл. Божа на інтенцію: інвалідів, вдовиць, сиріт і цілого українського народа.

По Сл. Божій панахида за Івана Франка і погибших українських героїв.

Зараз по Сл. Божій в гали церковній відбудеться Академія в честь Івана Франка.

О 4-ій год. по полудни в церковній гали відбудеться для дітий КОНЦЕРТ і представленє „СВІДКИ", комедія в І. акті. — Вступ для дітий 10 центів.

О 7-ій год. вечер в цій самій гали розпічнеться святочний КОНЦЕРТ для старших — в память проголошення української держави і в честь погибших українських героїв. ПРОГРАМА:

I. ЧАСТЬ.

1. My Country (Тобі земле моя) Хор
2. Боже великий (молитва) .... Хор
3. Вступне слово .....
..... Вир. о. Л. Левицький
4. Далекі Ти ..... Хор
5. Де Дніпро пани ..... Хор
6. Святочна промова, Др. Л. Мишуга
7. Крилець, крилець ..... Хор
8. Моя рідна (деклям.) А. Шведик

II. ЧАСТЬ.

9. Коби ти знав (деклям.) .... Н. Н.
10. Тече річка печалинка ..... Хор
11. Сонце низенько ..... Хор
12. Дівча в сінях стало ..... Хор
13. Ой пішлаб я на музику ..... Хор
14. Не пора, не пора ..... Хор
15. Представленє „Свідки", комедія в 1-им акті.

Всі вокальні точки і представленє виконають члени ново-зорганізованого Тов. Боян. 250

Вступ для дітий (вечер) 25 ц., для старших 50 ц.

Весь дохід призначений на інвалідів і сиріт в рідній краю. — КОМІТЕТ.

НАЙБЕЗПЕЧНІШЕ

НАЙСКОРШЕ

НАЙТАНЬШЕ

АМЕРИКАНСЬКІ ДОЛЯРИ ДО ГАЛИЧИНИ

пересилає

СТАНДАРД БАНК

ЗНАНИЙ від многих літ Банковий Дім доручає доляри почтою або телеграфічно до всіх земель України, за дуже низьку оплату.

ЩАДНИЦЯ

Уряду Злучених Держав, Стейту і Міста Ню Йорку

приймає

ЩАДНИЧІ ВКЛАДКИ І ПЛАТИТЬ 4%.

Користайте з чесної і скорої услуги.

Банк отворений до 8-мої години вечером.

STANDARD BANK

AVE. B. COR. 4TH ST. NEW YORK

BRANCH: FIRST AVE., COR. 79th ST., NEW YORK, N. Y.

БАНКИТИР УМЕР

комедія з сільського життя на три дії.

виступає в сій штуці 14. осіб. — Ціна 35 центів.

Замовленя слати до книгарні „Свобода".

„СВОБОДА", 83 GRAND STREET, JERSEY CITY, N. J.

ГОЛОСИ РУМУНІВ ПРО БЕСАРАБІЮ.

—o—

Депутат бендерського повіту В. Маджару, печатає в газеті „Адверуа" з 26. IX. ц. р. статтю „Бесарабські злидні".

„Я обіхав Бесарабію і був свідком відносин, котрі треба зараз усунути, коли хочемо запобігти ростови тамошніх настроїв, що грозять для нас нечуваною небезпекою. Страшне це, що ті відносини панують там від самого початку окупації Бесарабії. На зверх йде як будь — то мирне життя селянина, — но пригляднішись ближче, — бачимо зародження страшного селянського бунту. Щоденні ріжні потреби для перевозу війска, тисячів урядників, для яких у день і в ночи беруть безплатно вози та коні від роботи, довели до того, що бесарабське село стогне від грубих насильств зі сторони адміністрації. Но вже явний вид панщизняних робіт ввела військова управа. Призиваючи кожного року бувших жовнірів до перегляду їх військових документів, кожному з них, хто не в силі дати бакшіша, роблять замітку, що військові документи в нього не в порядку, тут же на місці засуджують на 30 днів кари і тисячі таких „злочинців" відправляють цілими партіями на полеві роботи для бояр в Стару Румунію. В цих зловживаннях військових властей заведено навіть і систему, бо вищі офіцири мають навіть спеціяльні умови з ріжними підприємцями, що постачають полевих робітників. Ні одно з правительств не хоче заявитися цим положенням Бесарабії. Теперішне правительство Аверескула ще добавляє свою долю до вибуху, що можна очікувати. В Бесарабії два роки у ряд був страшний неврожай. Попередне правительство Братіяну повело нечувану спекуляцію на голодним населенню. Хмара спекулянтів, ріжні приватні банки і купці та представники влади почали довозити голодному населенню хліб, даючи його на кредит в три і чотири разів дорожче. Цього року був середній урожай в Бесарабії і тепер почали стягати з населення довги. В селах іде нечувана вакханалія наживи. Стягають з селян з 300—500% доходами і грозить небезпека, що бесарабське населення останеться без хліба і без насіння. Но вершком насильств і безголовя, що панують в Бесарабії, є теперішні методи стягання податків по селах. За два роки голоду населення Бесарабії не могло заплатити повисших державних податків. Тепер державний фіск рішив стягнути за всяку ціну решткы. Урядовці податкові разом з жандармами вриваються в селянські доми, заставляють платити решткы, а тому, що в селян немає грошей, забирають з хати все, хліб, одежину й худобу. Вони продають усе за безцінь, купують заразом самі всі річи і заробляють нечувані суми".

Закінчується стаття вказуючи, що одиноким способом запобігти наступаючій бурі — це дати дешевий кредит для Бесарабії з державного банку.

„Я знаю—пише Маджару — що пишу це все цілком даремно, бо правительства Румунії ніколи не старалися о інтересе трудових слоїв населення".

На науці фізики.

Професор: — Як бачите, тепер нічого не бачите. А чому не бачите, то зараз побачите.

—o—

Добра рада.

Гість (до вейтера): — Даю вам наперед „напивок" заки замовлю що. Що ви мені радите?

— Раджу вам піти до иншої гостинниці.

—o—

— Я чув, що ти вимовив посаду твому бухгальтерові.

— Само собою, передовсім той чоловік був до нічого, а по друге був здібний до всього.

ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ

НАЙНОВІЙШИЙ РЕКОРД „Старість не радість" українського талановитого коміка Є. Жуковського, котрий тепер вийшов, де вже найсмішнійша рекорда на сві. Через почту менше як 5 рекордів не висилаємо. Жадайте каталог. 245-50

SICHOWY BAZAR,

54 E. 7th Street, New York, N. Y.

ПОТРІБНО сейчас господині дому у вдівця, безплатно, може бути старша дівчина або безжітна вдова. Голоситися на адресу: **PETRO BAYSA, 35 Washington St., Jersey City, N. J.** 250-51

ПОТРІБНО МУЖЧИН з широкими знакомостями і говорячих по українськи, польськи або словацьки, можна заробити від $5,000 до $10,000 річно. Знаннє не потрібне, ми навчимо вас. Голоситися: **Room 516, 15 Park Row, New York City.** 250-2

ПОТРІБНО ЖЕНЩИН з широкими знакомостями і говорячих по українськи, польськи або словацьки, можна заробити від $5,000 до $10,000 річно. Знаннє не потрібне, ми навчимо вас. Голоситися: **Room 516, 15 Park Row, New York City.** 250-2

НА ПРОДАЖ БУЧЕРНЯ І ГРОСЕРИЯ, в добрій дільниці, тижневий оборот $600.00, ліс на 5 літ, рент $50.00 місячно. Голоситися до: 247-52

GEO. CHURIK,

247 Warren St., Jersey City, N. J.

УЧИТЕЛЬ пошукує місця, де міг би учити дітий по українськи і давати аматорські вистави зі шкільними дітьми і зі старшими. Лістові зголошення проситься слати до: 248-50

К. М.

3 Belmont Ave., Newark, N. J.

НА ПРОДАЖ ДРАЙ ГУДЗ І КЕНДІ ШТОР

4 кімнати за штором до помещання, рент $35.00 місячно. Голоситися від числа **261 GRAND STREET, JERSEY CITY, N. J.** 250-53

АДВОКАТ

Б. ПЕЛЕХОВИЧ

2300 WEST CHICAGO AVENUE, CHICAGO, ILL.

Практикує у всіх судах; займається переглядинєм абстракців; виготовленє контракти купна і продажі; перепровадженє спадкові справи; полагоджує старокраєві, патентові і проч справи. 191—

$600 і більше в місяцю кожний мужчина або женщина може легко продати нашого товару, вживаний кожною особою; не треба мати вправи, пишіть по інформації, де дасть і зачнить будувати свою незалежність вже сьогодня. Пишіть до зразки сейчас. **STAR TRADING CO., 136 E. 16th St., New York City.** 232—

КОЛИ ХОЧЕТЕ БУТИ ЗНАМЕНИТИМ МАҐІКОМ, знати магічні таємниці, що якою планетою ви родилися, яке чекає вас щастє, пишіть по Астрономічний гороскоп, матиму бодо, задумаючи 4 ц. марками до:

IDEAL MAIL ORDER HOUSE,

801 — 45th St., Brooklyn, N. Y.

ОДИНОКА ПРОСТА ДОРОГА ДО

ГДАНЬСКА

$106.50

ВПРОСТ ДО ГДАНЬСКА

3-тою КЛЯСОЮ ОДИНОКОЮ БЕЗПОСЕРЕДНЮЮ ЛІНІЄЮ.

Не треба пересідати з корабля на корабель ані вестися довго поїздом, що є правдивою вигодою.

З Данцігу поспішні поїзди до Львова і других міст в Галичині, Буковині і Підкарпатській Україні.

$180 ТАМ І НАПОВОРОТ

третою кляcою туристів (буша другої кляси), лишень $10 понад звичайну третю кляcу в одну сторону, $15 в обі сторони.

Коли заміряєте їхати

ДО ГАЛИЧИНИ

поінформуйтеся о їзді

БАЛТИЦЬКО-АМЕРИКАНСЬКОЮ ЛІНІЄЮ

Слідуючий відїзд кораблів:

„ЕСТОНІЯ" ..... 2. падолиста

„ЕСТОНІЯ" ..... 7. грудня

По інформації голоситися до місцевих агентів або вирост до лінії.

8—10 BRIDGE ST., NEW YORK

ЮЛІЯ ЯРЕМА

УКРАЇНСЬКИЙ ПОТРЕБНИК

ВИПОЗИЧАЄ КЕРИЧІ НА ВЕСІЛЬ, ХРЕСТИНИ І ВСЯКІ ІНШІ ДРУГІ ЗАБАВИ.

189 E. 7th ST., NEW YORK CITY

Telephone Orchard 2563